

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9CdoR/10/2025
Identifikačné číslo spisu: 7125204428
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Holíč
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:7125204428.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého P. A. L., narodeného XX. Z. XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné nám. 9, dieťa matky F. X. X., narodenej XX. S. XXXX, H., Č. X, zastúpenej advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Košice, Štúrova 20, a otca P. A. L., narodeného XX. O. XXXX, H., T. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Kotosom, Košice, Masarykova 12, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenej na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 8P/41/2025, o dovolaní matky proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 15. mája 2025 sp. zn. 19CoP/38/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 27. marca 2025 č. k. 84P/41/2025-88 zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala nahradenia súhlasu otca s poskytovaním zdravotnej starostlivosti maloletému v ambulancii detskej psychiatričky S. Y. V. Návrh odôvodnila výrazne zhoršeným psychickým stavom maloletého a odmietavým postojom otca znemožňujúcim zabezpečiť maloletému naliehavo potrebnú zdravotnú starostlivosť.

1.1. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), § 324 ods. 1 a 3, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1 prvej vety, ods. 2, § 330 ods. 2, § 331 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 35 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZR“). Po oboznámení sa s návrhom, vyjadreniami, ako aj s pripojeným súdnym spisom dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia. Konštatoval, že v konaní nebola preukázaná potreba neodkladnosti zásahu súdu do situácie maloletého, keď nemal osvedčenú naliehavú potrebu psychiatrického vyšetrenia maloletého. S poukazom na znenie § 35 ZR zdôraznil, že medzi rodičmi dosiaľ nedošlo ani len k pokusu o dohodu či ku komunikácii o tejto otázke. Neodkladné opatrenie nie je inštitút, ktorý má nahrádzať nevôľu rodičov spoločne komunikovať a nie je ani nástrojom na presadzovanie rozhodnutia jedného z rodičov bez nutnosti brať do úvahy aj názor

druhého rodiča ako rovnocenného nositeľa rodičovských práv a povinností. Otec vo vyjadrení uviedol, že s vyšetrením maloletého u psychiatra súhlasí, ak si to vyžaduje jeho stav, za predpokladu, že sa toto v záujme objektivity uskutoční u iného lekára, v prítomnosti otca a za jeho súčinnosti. Už toto vyjadrenie otca v okolnostiach danej veci postačovalo súdu prvej inštancie pre prijatie záveru, že neboli splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia a nebola zistená potreba bezodkladného zásahu súdu do situácie maloletého vo forme nahradenia súhlasu otca s vyšetrením maloletého u matkou konkrétne stanoveného psychiatra. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v súlade s § 52 a § 57 CMP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie matky uznesením z 15. mája 2025 sp. zn. 19CoP/38/2025 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že zdravotný stav maloletého síce nie je priaznivý, avšak len samotné konštatovanie matky o urgentnosti vyšetrenia maloletého u konkrétnej pedopsychiatričky nie je dostatočným dôvodom pre nariadenie neodkladného opatrenia, ak v konaní nebola osvedčená potreba bezodkladnej úpravy pomerov. Odvolací súd zdôraznil zistenia súdu prvej inštancie, že sám otec nebráni vyšetreniu maloletého u pedopsychiatra, len vyjadril nesúhlas s matkou zvolenou S.. V., preto by sa rodičia v prvom rade mali pokúsiť dohodnúť na inom lekárovi so špecializáciou v oblasti pedopsychiatrie, voči ktorému žiaden z nich nebude mať výhrady. Matka v konaní neosvedčila potrebu akútneho zásahu súdu v podobe nahradenia súhlasu otca s poskytnutím zdravotnej starostlivosti u matkou vybranej detskej psychiatričky.

2.1. Odvolací súd s ohľadom na uvedené potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne stotožniac sa v celom rozsahu aj s jeho odôvodnením (§ 387 ods. 1, 2 CSP). O trovách odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 52 CMP.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu v celom jeho rozsahu podala matka (ďalej aj „dovolatelka“) dovolanie, vyvodzujúc jeho prípustnosť z ust. § 420 písm. f) CSP. Navrhla, aby dovolací súd zmenil uznesenie odvolacieho súdu, a aby sám nariadil neodkladné opatrenie v navrhovanom znení.

3.1. Prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a porušenie práva na spravodlivý proces oprela dovolateľka o tvrdenie, že napadnuté rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené, lebo z neho najmä nie je zrejmé, ako odvolací súd posúdil najlepší záujem maloletého a prečo nepovažoval matkou predložené dôkazy za spôsobilé dostatočne osvedčiť potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, hoci mal za to, že zdravotný stav maloletého nie je priaznivý. Matka zhrnula skutkový stav veci; uviedla, že u maloletého sa následkom vyostrených situácií medzi rodičmi začali prejavovať znaky fyzickej nepohody, preto sa mu pokúšala zabezpečiť potrebnú psychologickú a psychiatrickú pomoc u konkrétnej detskej psychiatričky, ktorá jej však pred uskutočnením plánovaného vyšetrenia oznámila, že otec zdravotníckemu zariadeniu doručil nesúhlas s vyšetrením maloletého, preto vyšetrenie odmietla a matke odporučila obrátiť sa v tejto veci na súd. Matka v dovolaní zdôraznila preventívnu povahu neodkladného opatrenia; uviedla, že pokiaľ ide o zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia, v konaniach vo veci starostlivosti súdu o maloletého má prednosť verejný záujem na ochrane maloletého pred potrebou bezodkladnej úpravy pomerov (§ 361 CMP).

4. Otec v písomnom vyjadrení k dovolaniu matky navrhol dovolanie odmietnuť resp. zamietnuť a otcovi priznať nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Poukázal, že dovolanie matky je len vyjadrením jej subjektívneho nesúhlasu s rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorý správne vychádzal z toho, že ZR ráta s úpravou výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom až v prípade, ak sa rodičia nevedia dohodnúť na podstatných otázkach týkajúcich sa starostlivosti o maloleté dieťa. O taký prípad v danej veci nejde, lebo matka sa o dohodu ani nepokúšala. Ako správne uviedol odvolací súd, sám otec sa nebráni vyšetreniu maloletého u pedopsychiatra, ak je to potrebné, ale nesúhlasí s lekárkou vybranou len matkou.

5. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení k dovolaniu matky uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu. Rozhodnutie o návrhu matky pokladal za vecne správne, poukazujúc na závery z prešetrenia pomerov v prítomnosti matky, z ktorého nevyplývala naliehavosť nariadenia neodkladného opatrenia.

6. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých upravenej v piatom diele prvej hlavy druhej časti CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 až § 77a CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného vo veci starostlivosti súdu o maloletých, prípustnosť dovolania bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania - matka, zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania; dospel k záveru, že dovolanie matky je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Matka prípustnosť podaného dovolania výslovne vyvodzovala z ust. § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie smerovalo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

11. V danom prípade ide o rozhodnutie, ktorým sa konanie o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia končí (R 21/2018, R 76/2018). Dovolací súd preto pristúpil k vecnému prieskumu dovolania a cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k matkou namietaným procesným vadám.

12. Dovolateľka tvrdila, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP došlo tým, že odvolací súd neprihliadal na najlepší záujem maloletého a svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil.

13. V prvom rade treba uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd takúto vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil, k čomu uvádza nasledovné.

14. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany (resp. účastníka konania) nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

14.1. Poď porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu (resp. účastníka konania), právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14.2. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo

vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

15. Dovolací súd, dbajúc na to, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, konštatuje, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie nepresvedčivo odôvodnil, resp. že pri rozhodovaní o dôvodnosti návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia prihliadal na najlepší záujem maloletého spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti (nepreskúmateľnosti) v zmysle § 420 písm. f) CSP.

16. V posudzovanej veci odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožniac sa s odôvodnením odvolaním napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie. Treba mať na pamäti, že prvoinstančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09) a určujúca spätosť rozhodnutia odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu.

16.1. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o taký prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania matky, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov všetkých účastníkov konania, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne a na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa aj ďalšie dôvody, najmä za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami matky. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP v tejto súvislosti nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Sama skutočnosť, že matka sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06).

17. Z odôvodnenia potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu, ako ani z rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva nezrozumiteľnosť, nepreskúmateľnosť, ani nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Je zřejmé, že súd prvej inštancie, berúc do úvahy kritérium najlepšieho záujmu maloletého, pri posudzovaní existencie predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia v procese osvedčovania dôvodnosti návrhu matky prihliadol na obsah matkou predložených lekárskeho správ, ako aj vyjadrenia účastníkov konania a obsah pripojeného súdneho spisu. Dospel k záveru, že lekárske správy neosvedčujú matkou tvrdenú neodkladnú potrebu psychiatrického vyšetrenia maloletého, ako ani potrebu vyšetrenia u konkrétnej matkou vybranej detskej psychiatricky, pričom poukázal, že závery S.. V. nemožno považovať za závery z vyšetrenia, lebo vyšetrenie pre nesúhlas otca ani len neprebehlo. Pokiaľ ide o správu K. S. A., K., S., m. prof., z tejto súdu vyplynulo len odporúčanie zväziť preventívnu konzultáciu u detského psychológa, nie však jeho akútna či bezprostredná potreba. Súdy tiež celkom zjavne vzali do úvahy, že hoci je komunikácia medzi rodičmi maloletého vyostrená a rodičom bola v tejto súvislosti nariadená účasť na psychologickom poradenstve, matka v konaní neosvedčila akúkoľvek snahu iniciovať dialóg o potrebe psychiatrického vyšetrenia maloletého, otca o súhlas s vyšetrením maloletého vopred nežiadala, nebolo preto možné prijať záver, že sa rodičia o tejto otázke nedohodli, lebo na možnú dohodu ani len nevytvorili podmienky (§ 35 ZR). Súdy oboch inštancií preto zhodne dospeli k záveru, že neboli splnené podmienky pre nahradenie súhlasu otca s psychiatrickým vyšetrením maloletého, keďže otec v konaní explicitne vyjadril pripravenosť riešiť vzniknutú situáciu u iného detského psychiatra. S ohľadom na uvedené konštatovali, že neboli splnené podmienky pre nahradenie súhlasu otca s psychiatrickým vyšetrením maloletého, navyše, osobitne s vyšetrením u konkrétnej matkou zvolenej detskej psychiatricky.

18. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme (čl. 4 CMP). Spoločným znakom konaní vo veciach starostlivosti o maloletých je, že v týchto konaniach ide predovšetkým o záujem maloletých detí v zmysle čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa (uverejneného oznámením FMZV ČSFR č. 104/1991 Zb., ďalej len „Dohovor“). Výsledkom týchto konaní by teda nemalo byť vyriešenie „sporu“ medzi účastníkmi konania, ale zabezpečenie výsledku konania, ktorý zodpovedá najlepšiemu záujmu maloletých.

19. Podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky v súčasnosti existuje široká zhoda - a to aj v medzinárodnom práve - na podpore myšlienky, že pri rozhodovaní príslušných orgánov verejnej moci týkajúcom sa maloletých detí musí byť ich najlepší záujem prvoradým hľadiskom rozhodovania [„primary consideration“ (uznesenie ústavného súdu Slovenskej republiky z 27. augusta 2020 sp. zn. I. ÚS 408/2020, m. m. II. ÚS 40/2019, III. ÚS 164/2020)].

20. Pojem najlepší záujem dieťaťa je nesmierne komplexný, pružný a adaptabilný; jeho obsah treba stanovovať podľa konkrétnych prípadov. Z dôvodu vnútornej dynamiky tohto pojmu ho treba prispôbiť a definovať podľa konkrétnej situácie dotknutého dieťaťa alebo detí, zohľadniť pritom ich osobný kontext, situáciu a potreby. Pri jednotlivých rozhodnutiach je potrebné posúdiť najlepší záujem dieťaťa a určiť ho vo svetle špecifických okolností situácie konkrétneho dieťaťa.

21. V posudzovanom prípade niet pochyb o tom, že konajúce súdy vzali do úvahy najlepší záujem maloletého ako primárne kritérium rozhodovania. Na rozdiel od subjektívnych predstáv a domniek matky ale v konkrétnych skutkových okolnostiach za súladné s jeho najlepším záujmom vzhľadli primárne právo oboch rodičov podieľať sa na rozhodovaní o podstatných otázkach súvisiacich s výkonom ich rodičovských práv. Inými slovami, súdy oboch inšancií svoje rozhodnutie založili na závere, že nebolo dôvodné vylúčiť otca z rozhodovania o podstatnej otázke týkajúcej sa maloletého, keďže matka v konaní neosvedčila žiadnu snahu o dohodu či o udelenie súhlasu otca na poskytovanie zdravotnej starostlivosti maloletému, čo je základný zákonný predpoklad pre postup v zmysle § 35 ZR. Takým dôvodom nemôže byť bez ďalšieho len to, že komunikácia medzi rodičmi je problémová a ich vzťahy sú narušené, keďže otec v konaní vyjadril pripravenosť poskytnúť v budúcnosti súčinnosť pri vyšetrení maloletého u detského psychiatra.

22. S ohľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že z odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch inšancií možno v súvislosti s posudzovaním najlepšieho záujmu maloletého spoľahlivo overiť, aké kritériá vzali konajúce súdy pri rozhodovaní do úvahy (čl. 5 ZR), pričom z nich nevyplýva taká aplikácia ani interpretácia kritéria „najlepšieho záujmu“ maloletého, ktorá by bola popretím účelu a zmyslu rozhodovania vo veciach starostlivosti o maloletých.

23. Pokiaľ matka odvolaciu súdu vytýkala vady v dokazovaní, dovolací súd v prvom rade konštatuje, že pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, ak sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje len podľa obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a k nemu pripojených, prípadne dodatočne predložených listín.

24. V súvislosti s námietkou matky o pochybení odvolacieho súdu v procese dokazovania je v okolnostiach posudzovanej veci dovolaciu súdu zrejme, že odvolací súd na základe odvolacích námietok matky (vychádzajúc z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ako aj z dôkazných prostriedkov predložených matkou) zisťoval najvýznamnejšie skutočnosti relevantné pre nariadenie neodkladného opatrenia (odôvodňujúce potrebu bezodkladného zásahu súdu do situácie maloletého), pričom dôsledne vyhodnotil presvedčivosť návrhu z objektívneho hľadiska a skúmal, či došlo k osvedčeniu všetkých skutočností, ktorými bolo nariadenie neodkladného opatrenia v posudzovanej veci podmienené.

25. Prípadné nedostatočné či nesprávne zistenie skutkového stavu nie je z hľadiska prípustnosti

dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP relevantné. Dovolací súd na tomto mieste iba v krátkosti pripomína, že odvolací súd na základe výsledkov osvedčovania predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia (správnosť záverov ktorého dovolací súd nie je oprávnený preskúmať - § 442 CSP) dospel k záveru, že v najlepšom záujme maloletého bude, ak nebude zasahovať do situácie maloletého nahrádzaním súhlasu otca s poskytnutím zdravotnej starostlivosti, neodkladnosť ktorej nemal v konaní za osvedčenú s odôvodnením, že zákon o rodine primárne ráta s dohodou rodičov o podstatných otázkach súvisiacich s výkonom ich rodičovských práv. V posudzovanom prípade matkou tvrdené konanie otca nedosiahlo takú intenzitu, ktorú by bolo možné bez ďalšieho označiť za „bojkot“, preto zatiaľ nevyvstala potreba ingerencie súdu do výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému.

25.1. Súd v procese osvedčovania skutočností relevantných pre nariadenie neodkladného opatrenia vzhľadli potenciál zmierneho riešenia situácie maloletého, pokiaľ ide o výber detského psychiatra. Aj podľa dovolacieho súdu postupovali konajúce súdy správne, ak dospeli k záveru, že dosiaľ nenastala potreba ingerencie súdu pri rozhodovaní rodičov o podstatnej otázke týkajúcej sa maloletého, a to tak v podobe nariadenia neodkladného opatrenia v požadovanom znení, ako ani potreba použitia represívnejších opatrení - napr. uložením výchovného opatrenia rodičovi, ktorý zneužíva svoje oprávnenie rozhodovať o záležitostiach maloletého v takej miere, že by to bolo v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa.

26. Pokiaľ ide o polemiku matky o existencii verejného záujmu ako kritéria pre nariadenie neodkladného opatrenia v požadovanom znení (§ 361 CMP), dovolací súd poukazuje, že potreba ochrany verejného záujmu vychádza zo samotnej podstaty mimosporového konania (čl. 1 CMP); verejný záujem je prítomný v každom z mimosporových konaní, je jeho základným interpretačným pravidlom a zároveň reflexiou chránených hodnôt.

26.1. V konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých ochrana verejného záujmu korešponduje s ústavnoprávnou ochranou maloletých (čl. 41 ods. 1 Ústavy SR). Možno preto konštatovať, že vo veciach starostlivosti súdu o maloletého súd nariadi neodkladné opatrenie ak (i) je osvedčená potreba bezodkladnej úpravy pomerov alebo obava, že exekúcia bude ohrozená, (ii) to vyžaduje verejný záujem (ochrana maloletého), alebo (iii) má za osvedčené osobité predpoklady vymedzené pri špecifických typoch neodkladného opatrenia (§ 365 a nasl. CMP).

26.2. V danej veci rozhodol odvolací súd v súlade s hodnotovým nastavením zákona o rodine, ktorý v prvom rade preferuje dohodu rodičov a do rozhodovania o výkone ich rodičovských práv a povinností vstupuje až po preukázateľnej nezhode rodičov. Účel sledovaný návrhom matky na nariadenie neodkladného opatrenia považoval za nelegitímny, vylučujúci otca z rozhodovania o podstatnej otázke súvisiacej s výkonom rodičovských práv a povinností bez predchádzajúcej snahy o iniciovanie dohody v otázke poskytovania psychiatrickej zdravotnej starostlivosti maloletého. Bez zľahčovania situácie a potenciálne nie priaznivého zdravotného stavu maloletého (ktorý ale nemal z predložených dôkazov za osvedčený), zohľadniac ochotu otca vzniknutú situáciu maloletého konštruktívne riešiť, dospel k záveru, že matka sa návrhom snažila presadiť len svoje vlastné rozhodnutie o výbere konkrétneho detského psychiatra. Nariadenie neodkladného opatrenia nepovažoval za opodstatnené hneď z dvoch hľadísk, keďže nemal osvedčenú akútnu potrebu psychiatrického vyšetrenia maloletého konkrétnou detskou psychiatrickou, ako aj že vyhovie návrhu nepovažoval za súladné s najlepším záujmom maloletého, ktorým bez akýchkoľvek pochyb je aj právo na to, aby sa na jeho výchove a rozhodovaní o ňom podieľali obaja rodičia.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie matky procesne neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP.

28. Posúdiac dovolanie matky podľa obsahu dovolací súd pre úplnosť uvádza, že pokiaľ matka mienila namietať i nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom [dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP v spojení s § 432 CSP], rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním je rozhodnutím, ktorým odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia [§ 357 písm. d) CSP], preto dovolanie proti tomuto rozhodnutiu nie je procesne prípustné (§ 421 ods. 2 CSP).

29. Dovolanie v posudzovanej veci vzhľadom na uvedené smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, v dôsledku čoho dovolací súd dovolanie matky odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné.

30. Napokon, žiada sa dodať, že rozhodnutia všeobecných súdov vo veciach starostlivosti súdu o maloletých nemajú povahu rozhodnutí „absolútne konečných“, a teda nezmeniteľných. Uvedené platí tým skôr, pokiaľ súdy svoje rozhodnutia zakladajú na okolnostiach, zmena ktorých je v budúcnosti predvídateľná či aspoň reálne možná. Hoci ingerencia súdu do situácie maloletého by bola za osvedčenej skutkovej situácie predčasná, matke nič nebráni postupovať podľa § 35 ZR, ak sa s otcom v budúcnosti nedohodnú na podstatných otázkach súvisiacich s výkonom rodičovských práv k maloletému. Inými slovami, v prípade zmeny pomerov nie je vylúčené, že matka bude v budúcnosti s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia úspešná. Dovolací súd zároveň apeluje na zodpovedný a mimoriadne empatický prístup oboch rodičov k vzniknutej komplikovanej rodinnej situácii, predovšetkým citovým potrebám dieťaťa. Akýkoľvek súd, ani ďalšie inštitúcie nie sú bez úprimnej snahy a súčinnosti oboch rodičov schopné zabezpečiť usporiadanie roztrieštených vzťahov v rodine.

31. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP a § 52 CMP.

32. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.